25827

ČLAN MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE — FIBEP
pres-kliping • press-clipping
(Osnovano 1952. godine)
JUGOSLOVENSKA NOVINSKA
AGENCIJA DOKUMENTACIJE
NOVINSKO IZDAVAČKO PREDUZEĆE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISE
Beograd — Knez Mihajlova 2/IX — Pošt. fah — P. O. Box 95,
Tel. 621-578 — Žiro račun — Current Account: 60801-603-15330
Isečak iz lista
Newspaper cutting

НОВА МАКЕДОНИЈА
СКОПЈЕ
13. XII. 1979, 11813, 10,

НОВА КНИГА

ВИЗИЈА ЗА КРИЗАТА НА ЧОВЕШТВОТО

● ДЕНЕС ВО МУЗЕЈОТ НА СОВРЕМЕНАТА УМЕТНОСТ ЌЕ БИДЕ ПРОМОВИРАНА КНИГАТА „РЕ-ВИЗИЈА НА УМЕТНОСТА“ ОД ОТО БИХАЛИ — МЕРИН, ИЗДАНИЕ НА ИЗДАВАЧКИОТ ЗАВОД „ЈУГОСЛАВИЈА“, „ЈУГОСЛОВЕНСКА РЕВИЈА“ ОД БЕЛГРАД И „КУЛТУРА“ ОД СКОПЈЕ

ДЕНЕС ВО Музејот на Современата уметност во Скопје, свечено ќе биде промовирана книгата **„Ре-визија на уметноста“** од **Ото Бихали — Мерин.** За првата книга на познатиот есеистичар и теоретичар објавена на македонски јазик ќе говори Соња Абаџиева Димитрова. Во неа, како што нагласува рецензентот, авторот ја проверува хиерархијата од вредности и критериуми што се менуваат и визијата на единството на човековото Јас и светот што на недовршениот процес на очовечување му спротивставува довршлив нацрт, остварлива замисла на едно почовечно општество.

КАКО ТОЛКУВАЧ на човековото суштествување, уметничкото дело отсекогаш било носител на разговорите со невидливите сили на еден уште непротолкуван свет, сликовит израз на совладување на сè што е минливо. Есејот **„Со кренати раце“** дава варијации на тој став како гест на обожување, преколнување, очај, протест или како зафат во безграничното. Присутни сме при создавањето на светот и боговите, пред ликовите на божиците — мајки, пред да стекнат име и лице, тие веќе биле обликувани од слонова коска, глина и камен. Жената како вечен поим ги надживеала сите периоди, а враќањето на **„Големата Мајка“** ни укажува дека процесот на очовечување, уште не е завршен.

Во есејот **„Секс и ерос“** повлечена е долга линија од иконскиот до денешниот развиток — ритуалната голотија на античките божици, во 20-тиот век се претвора во јавно разголување. Вознесувањето, славењето на сексот, како враќање кон изворите на природата, на ликува на антитеза на табуизирањето, потиснувањето и забраните. **„Труд и апокалипса и војна“** се викаат деловите што го прикажуваат човекот во разни видови од неговата дејност кајшто тој се јавува и како чувар и како разурнувач.

„Човекот и непознатото“ — „Смрт“ — „Поединецот и заедницата“ — фрлаат светлина во ирационалните длабочини од кои потекнува секоја појава и нејзиното уметничко обликување. Додека човекот се стреми да оствари заедница надвор од своето Јас, пред нашата планета се отвора бескрајот на вселената. Опстанокот на човештвото на Земјата, меѓутоа, изложен е на опасноста од општо уништување.

ЗАВРШНАТА ГЛАВА, и можеби врвот на излагањето, го сочинува темата **„Единство на светот во визијата на уметноста“.** Авторот зборува за настанатата потреба за надминување на европоцентричното гледање на уметноста и културата што денес уште владее.

Секоја од овие големи теми е обликувана како заглавие на книгата во кое се концентрира изборот на карактеристичните уметнички дела од различни епохи, објаснувања и коментари за тие дела, примери од стари записи и понова литература кои илустрираат какви погледи имале современиците на тие уметнички дела. Едновремено со оваа визија пред нас видливо се појавува кризата на човештвото — политичката, општествената, културната и уметничката. Авторот неа ја претставува како условена од веќе неопходниот обид за живеење меѓу овоземните и космички предели и неопходното преструјување на застарениот општествен поредок.